

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A villamosvasutak ujja-
építése*

Forrás:

A Nép

Bp.
(Hely)

1921. 10. 20
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

385.85

Hely

Idő

"1921"

Személy

A villamosvasutak ujjaépítése

**Miért emelték fel a tarifát? — Üzemi és műhelyteljesítmény — 940 kocsi-
val bonyolítják le a forgalmat — Megszűntek a szénbajok — Az alkalmazottak szociális ellátása — A villamosvasutak veszteségei és jövője**

Tormay Géza elnök nyilatkozata

— A NÉP tudósítójától —

Munkatársunk felkereste Tormay Gézát, a Budapesti Egyesített Városi Vasutak elnökét, aki az üzemi ügyekkel kapcsolatban és az alkalmazottak szociális ellátására vonatkozólag a következőket jelentette ki:

— Téves a közönség körében elterjedt az a hír, hogy a villamosvasutak viteldíjait azért emeltük fel, hogy az alkalmazottak bérjavítását keresztül vigyük. A tarifaemelés, eltekintve az alkalmazottak szociális követelményeinek legalább részben való teljesítésétől, a fentiekől eltekintve minden körülmények között bekövetkezett volna, a minden vonalon megnyilvánuló szertelen áremelkedések miatt. A forradalmak, a román megszállás nagyon megviselték villamos vasutaink berendezéseit. A pálya egyes szakaszokban oly rossz állapotban volt, hogy a forgalom biztonsága feltétlenül megkövetelte a felépítmények gyökeres átépítését. Egyben a forgalom javítására irányuló igények szükségessé tették,

hogy járműberendezéseinket is gyorsabb tempóban állítsuk helyre, miáltal lehetővé kívánjuk tenni a békeidőben forgalomban volt kocsipark közlekedtetését és ennek révén az állóhelyek fokozatos beszüntetését.

— A járműjavítási és építési munkálatoknál

fontos szerepük jut a magániparosoknak,

akiket a munkálatok gyors keresztülvitele érdekében értékelendő keretben foglalkoztatunk, egyrészt, mert a vasút főműhelyei a megsaporodott munkateljesítmény kivánalmakkal nem tudnak lépést tartani, másrészt pedig, hogy a magánipar existenciális érdekeit tőlünk telhető módon támogassuk. Megjegyezni kívánom ehelyütt, hogy Kertész-utcai telepünkön egy állomást is létesítettünk. Ezek a munkálatok természetesen a villamos vasutak költségének tetemes megterhelését jelentik, amely kiadástöbblet ellensúlyozására a bevételek megnagyobbításával tudunk csak egyelőre fedezetet találni. Mind-ezen beruházási költségek, mint rendkívüli kiadások, 94 millióval terhelik meg a jövő évi költségelőirányzatot, melyre fedezetet csak a tarifaemelés nyújthatott.

Mily mérvű, ezidőszerint a műhelyteljesítmény?

— Havonta körülbelül 50 kocsi h...

el részben rekonstruálva, részben teljesen javítva a főműhelyeket, amelyek tulajdonképpen nagy része már teljesen új fényezést is nyert. A fényezés tekintetében — ami már tudott dolog — a felszámoló-bizottság áttért a gyakorlatilag is helyesebbnek, szebbnek és tartósabbnak mutató sárga színre, úgy, hogy a most javításra kerülő kocsik nem vörösbarna, hanem sárga színben kerülnek ismét forgalomba. A fényezés tempóját igyekezni fogunk a lehetőséghez képest a tél folyamán is fenntartani.

— Az üvegezés tekintetében nagy nehézségekkel állunk szemben, mert üveg a piacon alig szerezhető be, de mindent el fogunk követni, hogy még a tél beállta előtt kocsijainkat beüvegezzük. Ez idő szerint 6000 darab betört ablak vár üvegezésre.

— 1919 decemberében 525 kocsival közlekedtünk, ez a szám azonban ma már elérte a 940-et. A románok mintegy huszonnégy millió korona kárt okoztak a vasutnak, az akkori valutában számolva. Legértékesebb gépjegnyomógépeinket elvitték és széjjelszedték, azonban aligha tudják használni, mert ezek, értesülesem szerint, elrozsdásodva az erdélyi vonalakon hevernek vasúti kocsikban. Külföldi speciális gépek voltak ezek, melyeket pótolni nem tudtunk és most a vasút ezen hiányában csak éjjeli üzemművel szakadatlan, képes a jegyszükségletet kielégíteni.

A téli forgalom akadálytalan le-

bonyolítása biztosítva van?

— A székesfőváros közlekedési bi-

zottsága jövő héten fogja tárgyalni a téli menetrendet, amelyet már elkészítettünk

s amely számos relációban lényeges javítást fog tartalmazni. Gondoltunk a kelenföldi, budai, Óbudai és budai belső-köruti relációk fejlesztésére, valamint a Vilmos császár-uti és nagykerületi forgalom javítására. Az éjjeli forgalmat is fenn fogjuk tartani a szükséghez képest, bár meg kell állapítanom, hogy a tarifaemelés, valamint az éjjeli hűdégek beállta óta éjjeli járműveink nincsenek már oly nagy mérvben igénybevéve a közönség részéről, mint ezt a nyári hónapokban tapasztaltuk. A lógást állandóan figyeljük és összességében a rendőrséggel, sikerült a lógást nagyjából kiküszöbölni. E téren továbbra is energikusan fogunk eljárni.

— Az üzemek szénellátását illetően milyenek a kilátások?

— Szénhelyzetünk teljesen kifogástalan, a jelen pillanatban a szénbiztonság annyi szemet bocsát rendelkezésünkre, amennyi üzemünk ellátására szükséges. Naponként mintegy negyven vagon szén használunk el. Tartalék-készlettel is megfelelően el vagyunk látva, úgy,

hogy a tavalyihoz hasonló szénhiányakadályok a téli évadban nem fognak feszélyezni bennünket.

ami a közönség érdekében megnyugvásul szolgál.

Az alkalmazottak szociális követelményei mi módon nyernek ki-

elégítést?

— Ami az alkalmazottak bérendezését illeti, ami elől pénzünk elérték-telenedése miatt nem térhetünk ki, az ezzel járó költségmegtéríthetőség a bérszámlák 22-8 százalékát teszi ki, ami évi mintegy 60 millió korona többlet kiadást jelent. Az igazgatóság teljesen átérezve azt a nehéz helyzetet, amelyet a folytonos drágulás az alkalmazottak megélhetésében támaszt, a vasut felszámoló bizottsága legutóbbi ülésén már is elhatározta, hogy

az alkalmazottaknak a már engedélyezett béreken kívül naturáliáknak kedvezményes áron való szétosztásában is segítségükre lesz

és e célból nagyobb mennyiségű burgonyát biztosított az alkalmazottak részére, amit kilogrammonként 3.50 koronával bocsát rendelkezésükre. Ez ideig 65 vagon burgonyát sikerült biztosítanunk és további 50 vagon beszerzése iránt kedvező kilátással tárgyalunk. A kiosztás már meg is kezdődött és mint az alkalmazottak küldöttsége előttem kijelentette, a minőség tekintetében meg vannak elégedve.

Bevezettük továbbá télire a tüzelővel való ellátást is és e téren Hegyeshalmi Lajos kereskedelemügyi miniszter ur közbenjárása folytán sikerült azt az eredményt elérni, hogy a szénbizottság egyelőre napi három vagon házi tüzelőszent bocsát rendelkezésünkre, amit ugyancsak kedvezményes áron juttatunk az alkalmazottaknak. La-

es lakas nélkül szűkülő családok alkalmazottainknak több lakást fogunk tudni biztosítani.

Kérek felvilágosítást a vasut veszteségeiről és a vasutak jövőjéről illetően.

— Ami a vasutak pénzügyi helyzetét illeti, e részben a sajtóban a legkülönbözőbb fantasztikus számok és téves adatok jelentek meg. A vasut 1919 december 31-én lezárt főmérlegéből azaz az érdekelt részvénytársaságok között lesznek lebonyolítandók, melyekre amely tehát a bolsevista gazdálkodástermészetesen a felszámoló bizottság-eredményeit is feltünteti, 124.000.300 korona veszteséget mutatott. A veszteség az 1920 december 31-én lezárt főmérleg szerint ezen összegnél 203.000.000 koronával kevesebb és így azok a hírek mint hogy ha a vasut vesztesége az általam igazgatás alatt emelkedett volna

téves. Egyébként közölhetem azt is, hogy az egyesített vasutak közuti hálózata pénzügyi eredményekben lényegesen kedvezőbb a helyi érdekű vasutak eredményeinél s a fent kimutatott 124.000.300 korona veszteség lényegesen csökkent volna, ha a helyi érdekű vasuti hálózat a mérleg adatait kedvezőtlenül nem befolyásolta volna.

— A vasut jövőjét illetően tudvalevő, hogy a székesfőváros határozatilag kások építésével is foglalkozunk. Erre 10 millió koronát irányoztunk elő a folyó évben. Egyik laktanya építkezésünk óbudai telepünkön befejezéshez közel áll és abban mintegy negyven nőtlen alkalmazottnak fogunk tudni elhelyezést biztosítani, még a tél előtt. Azonkívül kilátásunk van rá, hogy a pénzügyminiszter hatásköre alatt álló kispesti telepünkön érdemes

felmondta a Budapesti Közuti Vaspálya Társaság és a Budapesti Villamos Városi Vasut területihasználati szerződését, melynek értelmében a vasut 1923 jan. 1-én a főváros birtokába megy át megváltás mellett. A főváros ezen határozatát a belügyminiszter a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg jóváhagyta úgy, hogy a megváltásra vonatkozó megállapodások a főváros és az érdekelt részvénytársaságok között lesznek lebonyolítandók, melyekre természetesen a felszámoló bizottság-nak közvetlen befolyása nincs, azonban a villamos vasutak ez idő szerinti vezetése, mint szakértő és mint a szükséges tárgyalási anyag felett rendelkező tényező, készséggel áll az érdekelt felek rendelkezésére.

— 1923 május havában fogjuk megtartani a nemzetközi kis- és villamosvasuti kongresszust Budapesten. Sulyt helyezünk arra, hogy erre az időre vasutunk méltó keretben jelenhessék meg.

Herezegh Jenő.